

A végvári asszonyok szellemében ...

Irta: *CZEGLÉDY JÓZSEF*

Minden emigráció annyit ér, amennyit tettekben elveiért tenni tud! Maga az a tény, hogy valaki emigráns, nem erkölcsi alap egy jobb jövőre, - mert az emigráció pusztán állapot, amelyet tartalommal az emigráns tud ki - tölteni. Ha végignézzük az emigrációk történelmét, világos kell legyen e - lőttünk, hogy maga az emigrálás negativum,- ellentét azzal a rendszerrel,a-mely elűzött otthonról,- pozitivummá csak az eszme szolgálatában továbbfolytatott harc teheti!

A mai magyar emigrációt keresztény erkölcsi világnézete és a történelmi Nagymagyarországért folytatott élet-halál küzdelme szorította ki külföldre. Pozitivvá csak akkor válhat , ha a Szabadság, a krisztusi Erkölcs s a Nemzet közösségi jólétéért folytatott küzdelem nem marad abba, hanem to - vább folytatódik.

A ma emigrációjának helyzetét azonban még egy súlyos körülmény nehezíti, mégpedig az, hogy elsőnek a világtörténelemben a "volt-ellenség"területén kell tovább folytatnia;éppen ezért ezerszer nehezebb és korlátoltabb harcát a maga és nemzete jövőjéért! Szemben egy hazai rendszerrel és sokszor szemben a meg nem értő vendéglátó országgal is! Éppen ezért fokozott tisztelet illeti azokat, akik mindezek ellenére is vállalták,- nem ma, amikor az emigrációs munka feltételei egyrejavulnak,- de a veszély óráiban is, a harcot általuk igaznak és szentnek felismert gondolatokért, a független,szabad, keresztényi erkölcsű Nagymagyarországért!

A harc a férfiak dolga! A nő feladata a férfi támogatása a harcban, de nem az effektiv küzdelem. Ha mégis nő vállalkozik a harcra, akkor mi férfiak nem tehetünk mást, mint tisztelettel elismerjük, hogy asszonyi erejét, kötelességét meghaladó munkát vállalt, s ezért őszinte együttérzéssel hajtjuk meg előtte az elismerés zászlaját.

A mai emigrációs harc három ilyen magyar asszonyt is kitermelt a férfias küzdelem csataterén. Sőt, valljuk be, hogy mindhárman, nő-létükre, sokkal előbb ismerték fel az emigrációk erkölcsi parancsát és inditották meg a küzdelmet, mint a férfiak!

S ha valaha tárgyilagos történelemírók megírják e kor magyar történelmét, három magyar asszonyról kell megemlékezniök: Bodán Margit, Muráti Lili és Szeleczky Zita. Három név, amit nem kell a magyarságnak külön emlegetnünk, mert nincs magyar, aki e három nevet ne hallotta volna. Három színésznő! Igen, valljuk be, ez a foglalkozás megjelölés nem hiábavaló! Mert eddig, bizony, nem valami nagy véleményünk volt valakiről, aki színésznő! Bizonyos, indokolt: könnyelműség, elvtelenség, sokszor erkölcsi alapnélküliség társult a multban ezzel a szóval: színésznő! S ma tudomásul kell vennünk, hogy akadt három "színésznő", aki hamarabb ismerte fel a nemzettel szemben teljesitendő férfikötelességet, mint a férfiak, aki hamarabb és súlyosabb körülmények között lépett az igazság, a magyarság és a krisztusi gondolat szolgálatába, a nemzet erőinek összetartását hamarabb vállalta, mint a férfiak, s ezt a feladatát ma is férfiakat megszégyenitő elszántsággal és hittel teljesíti.

A háború szele még csak az érzékenyek lelkét borzolta, amikor egy nap Budapesten összetalálkoztam Bodán Margittal. Az utca forgatagából félreálltunk, s ott mondotta el, hogy Amerikába készül. Úgy érzi, hogy a háború elkerülhetetlen.

- Egyszóval menekülsz?- kérdeztem.

- Nem! Éppen odamegyek, ahol a legveszélyesebb lesz magyarnak maradnom! Amerika, ha nem is rögtön, de később belép a háborúba, ellenünk! S akkor kell legyen valaki odakint, aki tartja a magukra maradt magyarokban a lelket és a nemzethez való hűséget! Beszédről nem lehet szó, de kimegyek, hogy énekeljek nekik, magyar dalokat! S a dal rózsaláncával kötözzem őket a Hazához. Nem kell neked mesélnem, hogy milyen erőkkel állunk szemben, akik a magyarságot maradéktalan ki akarják írtani! A férfit elgázolnák, vagy arra kényszerítenék, hogy árulja el nemzetét. Az asszonnyal és a magyar dallal talán nem tudnak így elbánni!

S kiment. A háború tartama alatt az ellenséges propaganda minden hajszája közepette őrízte a magyar lelket. S ahogy a háború vihara elült, már a szociális munka teljében találta ott a fáradhatatlan, sokat szenvedett magyar asszonyt! Énekelt, gyűjtött, ahol a kérő szó nem használt, segített a ma is frissen csengő hangja, férfias akaratereje. S csodákat tett! Maga az aszkéták életét élte, dolgozott, robotolt, hogy népét segítse, s mindezért nem kért s nem kapott elismerést! Jelentős vagyonát a magyarságra költötte, ma is egy fillér nélkül dolgozik a magyarságért, s néha hajnalig nehéz fizikai munkát végez, hogy a saját életét tengethesse, s egy-egy csomagot indíthasson útnak a nyomorgók segélyezésére. Nappal, délelőtt, délután pedig ott áll a hangverseny dobogón s hangjában a magyar élet minden szépsége és fájdalma, a magyar Alföld varázsa csendül, hogy megtartson és meghódítson! Hiába a magyarfaló sajtó támadása, a vele szemben folytatott aljas támadások, mosolyog, és tovább dolgozik, tovább énekel! S míg éjszakánként a varrógép, a munka fölé hajol, lelkében a szabad Nagymagyarország álmai égnek!

Muráti Lilivel Budapest légiriadói ismertettek meg közelebbről. Ott ismerkedtünk jobban össze. Arcán az asszonyos félelem, de lelkében valami hihetetlen elszántság. 1944. Karácsonya előtt néhány nappal Szombathelyen a Sabaria előtt beszéltem vele személyesen utoljára. Gépkocsiban ült, odaintett.

- Megyek Budapestre!

- Nem magának való hely! A bekerítés minden órában várható. Ott most a férfiaké a főszerep.

- Harcolni, fegyverrel, nem tudok, de harcolni fogok azzal, hogy járom a kórházakat, a frontot, s örömet, hitet viszek a sebesülteknek, a harcolóknak! Ott a helyem! S ha ottmaradnék, tarts meg jóemlékezetedben!

A hírek és rémhírek egész légiója támadt sorsa felől, míg néhány hónappal ezelőtt megszólalt a madridi rádió mikrofonja, s valaki addig ismeretlen erővel, hittel és szívvel szállt síkra a magyarság védelmében. A meghajszolt magyarság azóta is,- idekint és odahaza,- csillogó szemekkel várja esténként, hogy megszólaljon a mikrofon és "Lili" beszélni kezdjen. Nem a Muráti, a "Lili". Igy: keresztnevén, mert többet nem Muráti Lili, hanem egyszerűen Lili, a magyarság Lilije! A magyarság hangja és megtestesítője. Fanatizmusa, hite, bátorsága, töretlen reménye száz és százezrek lelkének adta vissza a jövő fényét. A szovjet ma egyik legnagyobb ellenfelének tartja a törékeny "színésznőt". Ha elfognák, sorsa a biztos halál. De mindez nem érdekli, ott ül a mikrofon előtt s a magyarság lelke beszél belőle. S ez a magyar lélek diadalmasan építi az új, szebb és igazabb, jobb magyar jövőt! Férfi a javából, a huszadik század végvári asszonya, aki nem is csak ott áll a férfiak

mellett, hogy segítsen, de maga vezeti a harcot! Példa, ami az egész világra sugározza a magyar erőt, hogy asszonyi szívének és lelkének elszántságból nagyhangú, de tettre gyönge férfiak tanuljanak meg küzdeni a magyarság érdekében, s magyarnak lenni, ahogy csak a Hunyadi Jánosok, Zrinyi Miklósok, Dobó Istvánok, s az egri nők tudtak magyarokként küzdeni, s ha kellett, meg is halni.

Budapest már a szovjet aknavetők tüzében állott, amikor mindennapos látogatóm volt a hivatalomban Szeleczky Zita. Mindenáron a frontra akart menni, a katonák közé, s megosztani a sorsukat, hogy ott hitet, kitartást és bizalmat öntsön a szívekbe. Mikor megtagadtam a frontlátogatási engedélyt, s végig telefonáltam a katonai hatóságokat, hogy ne engedjenek kérésének, sőt, követelésének, s ne engedjék ki a vonalakba, sírva rohant ki az irodából. S másnap újra ott volt. Sírt, könyörgött, fenyegetőzött, elbájoló volt, de:

- Értsék meg, hogy azok az emberek ott a kínok kínjait állják ki! Én ott akarok lenni köztük, hogy az otthon, a dal, a szó melegségét vigyem közéjük! Értsék meg, ha mi nem tudunk kitartani, akkor a világ végzete elkerülhetetlen, mert a bolsevizmus felfalja a világot! Nem érdekel a szinpadi reflektorfény, a meleg öltöző, a taps, ott akarok köztük lenni sárban, vérben, hogy érezzék: velük érez a nemzet, az asszony, a gyerek, a férfi, mindenki! S elvigyem nekik azt a művészetet, amit az Isten rámbízott, hogy azzal nemzetemet szolgáljam.

Nem engedtük ki a harcvonalbá. Hiába is fordult akárkihez. Mindenáron ott akart lenni a magyarság szenvedő fiai között, hogy enyhülést, hitet s szeretetet, magyar lelket árasszon!

A háború befejeztével a szovjet s ügynökei mindent megtettek, hogy hazavigyék! A biztos halál várt s várakozik ma is reá. Nem hátrált, nem félt; kijutott egy szabadabb országba, s ott újra kezdte a magyar lélek ébrentartásának szolgálatát. Első fellépte előtt újrafigyelmeztették, hogy vigyázzon, mert az ötödik hadoszlop nyomában van. Mosolygott, s kiállt hirdetni a magyar lélek felsőbbrendűségét, a magyar igazságot! Kiállása indította el a délamerikai magyarság megújhodását. Ma előadókőruton van a hatalmas földrész országaiban. Magyartól magyarig visz az útja, hogy hitet, reményt és erőt adjon. A támadások pergőtüzében áll: mosolyog, s öntudatosan vállalja a harcot, amit ma már az ő neve fémjelez.

Három magyar asszony, három magyar színésznő, akik munkája messze világító fáklya a magyar emigráció sötét éjszakájában. Három "gyönge" nő, akik utat és példát a tettek mezején mutatnak a harcokba belefásult, eszméit, hitét, sőt, országát eladó férfitársadalomnak. S ha e férfitársadalom nem akar szégyenkezve meghúzódni a három asszony háta megett, akkor meg kell tanulni tőlük a megalkuvást nem ismerő fajtaszeretet, a hazafiasság tettekben kiteljesedő fogalmát, a harcosok s igehirdetők merészségét, önzetlenségét! S a magyar emigráció hasonlóan gondolkozó rétege szeretettel gondol rájuk! Szeretettel és tisztelettel! A fenyegetés, gyűlölet pedig nyomtalanul pereg le róluk, a huszadik század Dobó Katicáiról!

A ZÁSZLÓT FIAM!

Sújtson porba a zord végzet,
Tapósson el a bősz iram,
Zuhogjon rád a vad vihar, csak
A zászló lobogjon, fiam!

Rossz legyen a társad, párod,
S ne tudd, hogy szebb világ is
Éljél, mint szent remete, csak
A zászló lobogjon, fiam!

Borítsák rongyok a tested,
Lakj a penész odúiban,
Törjenek rád a vádak, csak
A zászló lobogjon, fiam!

S ha elhaló hangon már csak
Annyit tudsz szólni, hogy: Uram!
Mosolyogj fel az égre, de
A zászló lobogjon, fiam!

Horváth János

PEREG A LEVÉL...

Peregnek már szelid nesszel,
Peregnek az őszi fákról,
S nem álmodnak többé soha
Napsugaras, égő nyárról.

Lehullok most én is lágyan.
Sorsom lesz a levél sorsa...
Poros úton fúj majd a szél,
S úgy halok meg: eltiporva.

Velem együtt sok-sok levél
Sodródik a méla tájon.-
Én Istenem, itt van az ősz:
Meghalunk - és ne is fájjon?

Tóth Kurucz Mária